

Zpráva o šetření z vlastní iniciativy
ve věci testování vybraných rodin na přítomnost alkoholu
Městským úřadem Litvínov

A - Předmět šetření

Na základě zpráv z médií a několika podnětů od stěžovatelů zahájil veřejný ochránce práv šetření z vlastní iniciativy¹ týkající se **postupu orgánu sociálně-právní ochrany dětí Městského úřadu Litvínov (dále jen jako „OSPOD“)** při provádění šetření v rodinách (dne 11. 9. 2013). Dle dostupných informací navštívily pracovnice sociálního odboru Městského úřadu Litvínov a příslušníci městské policie ve večerních hodinách asi devět rodin v jejich domácnostech, které vyzvali k vyšetření na přítomnost alkoholu, přičemž tato akce byla prezentována jako systematická a opakovaná. Jeden z přítomných natáčel navštívené rodiny na kameru a video z této akce se poté objevilo na internetu.

Městský úřad Litvínov vydal dne 18. 9. 2013 tiskovou zprávu, ve které vysvětlil, že daný postup zvolil v zájmu nezletilých dětí a jednalo se o dlouhodobě sledované a problémové rodiny, přičemž jiné nástroje nevedly k nápravě. Ve zprávě ale neuvedl, na základě jakého titulu sociální pracovnice přišly do rodin s městskou policií, rodiče vyšetřovaly na přítomnost alkoholu a dále kdo a proč šetření dokumentoval (natáčel na kameru) a záznam z něj navíc umístil na internet.

Účelem a cílem šetření proto bylo vyjasnit právní základ výše uvedeného šetření, tedy soulad se zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, a rovněž s ustanovením § 16 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami.

B - Skutková zjištění

Pro objasnění právního základu šetření a získání bližších informací jsem opakovaně oslovila s žádostí o součinnost Městský úřad Litvínov,² Ministerstvo práce a sociálních věcí,³ Městskou policii v Litvínově⁴ a advokáta Mgr. XY⁵. Ve zprávě o šetření tedy vycházím jednak z vyjádření všech oslovených subjektů, doručených

---

¹ Ustanovení § 14 a § 9 písm. d) zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

² Výzvy ze dne 24. 9. 2013, 2. 12. 2013, 24. 9. 2014, 12. 12. 2014.

³ Výzvy ze dne 4. 3. 2014, 24. 7. 2014, 24. 9. 2014.

⁴ Výzva ze dne 12. 12. 2014.

⁵ Jelikož jsem z podkladů poskytnutých Ministerstvem práce a sociálních věcí zjistila, že jedna z dotčených rodin (rodina M.) žádala o náhradu škody způsobenou nesprávným úředním postupem v této věci, oslovila jsem dne 11. 12. 2014 s žádostí o poskytnutí podkladů rovněž jejich právního zástupce.

příloh, ale i individuálních plánů ochrany dětí ze všech navštívených rodin a kompletní spisové dokumentace Om pěti vybraných rodin.

Pro větší přehlednost nejprve uvádím stručnou charakteristiku konkrétních rodin a poté se zabývám body, jež považuji za sporné - zejména účastí městské policie a médií, problematikou plošnosti šetření, nedostatečným využitím jiných nástrojů sociálně-právní ochrany dětí a nekonkrétností individuálních plánů ochrany dítěte (IPOD).

B.1 Stručná charakteristika navštívených rodin

- (1) Matka s jedním dítětem,⁶ spolupráce s ní byla dle OSPOD velmi problematická, syn měl výrazné přetrvávající výchovné problémy ve škole, s matkou proto vedl opakovaně pohovor kurátor pro mládež. U matky se objevily indicie nasvědčující užívání návykových látek. Matka potvrdila, že občas užívá pervitin. Souhlasila s navázáním spolupráce s nevládní organizací a občasným testováním na přítomnost drog v těle, nicméně následně se jí již nepodařilo zastihnout v domácnosti, na předvolání nereagovala. Dne 11. 9. 2013 OSPOD provedl v domácnosti šetření, matka přiznala užití marihuany, souhlasila s testováním, přičemž výsledek testu byl pozitivní. Matka se následně dostavila na OSPOD a začala svou situaci řešit, navázala spolupráci s nevládní organizací a souhlasila s občasným testováním na přítomnost drog.
- (2) Rodina,⁷ kterou tvoří matka společně se svými dvěma dcerami, polorodými sestrami ve věku 5 let a 22 měsíců. Na OSPOD se dostavila žena, která si stěžovala na špatnou péči matky o děti a její nadměrné užívání alkoholu. OSPOD obdržel také oznámení policie o incidentu v rodině, kdy mělo dojít mezi rodiči ve značně opilém stavu k hádce. Dne 11. 9. 2013 sociální pracovníce provedly šetření v domácnosti, z matky byl cítit alkohol. Při opakovaném šetření dne 19. 9. 2013 shledaly domácnost v naprostém pořádku. Následující den ale zasahovala v této rodině policie – byt byl otevřený a doma bylo jen dvouleté plačící dítě. Matka přišla vzápětí opilá se svou sestrou. Otec havaroval v autě se starším dítětem pod vlivem alkoholu. Na základě doporučení OSPOD matka vyhledala pomoc sociální služby Centrum pro rodinu a následnou péči.
- (3) Matka, u níž byla v porodnici zjištěna anamnéza abusus drog.⁸ Porodnice věc oznámila a žádala OSPOD o prošetření poměrů a písemné vyjádření, zda je možné propustit dítě do domácí péče matky. OSPOD poměry v rodině prošetřil - matka bydlí společně se svou matkou (paní Z.), na příchod dítěte byly připraveny. Na péči matky o dítě si však často stěžovali sousedé, stejně jako na hluk a její styky s osobami závislými na drogách. Matka na častá předvolání OSPOD nereagovala, proto jí byla ve správním řízení uložena povinnost dostavit se do K-centra a podrobit se namátkovému testování

⁶ Spisovou dokumentaci Om nemám k dispozici, proto vycházím z informací poskytnutých od OSPOD.

⁷ Spisovou dokumentaci Om nemám k dispozici, proto vycházím z informací poskytnutých od OSPOD.

⁸ Spisová dokumentace Om 217/2013 – P.P., narozen dne, spis veden od 11. 11. 2013.

na přítomnost drog.⁹ Matka tak činila, ovšem nepravidelně, některé testy byly pozitivní, proto se bála na OSPOD dostavit. Ošetřující lékařka dítěte kontaktovala OSPOD, oznámila, že matka nechodí s dítětem pravidelně na preventivní prohlídky, dítě není v řádných termínech očkováno. OSPOD do rodiny docházel často, matku však málokdy zastihl, proto přistoupil k večernímu šetření v rodině. Matka se právě vracela s dítětem z nákupního centra. Testu se podrobila, výsledek byl negativní; partner matky testování odmítl.

- (4) Matka S.V., která má dvě dcery¹⁰ a v říjnu 2013 porodila další dítě, syna. Spis starší dívky OSPOD založil v lednu 2009 na základě podání nejmenované ženy, která si stěžovala na matku nezletilé a uvedla, že paní V. užívá návykové látky a nestará se o dítě. Dle spisové dokumentace Om OSPOD prováděl šetření v domácnosti, závislost nebyla zjištěna. OSPOD měl časté informace od sousedů o drogové závislosti matky, které vždy obratem ověřoval. Po vyhocení situace, kdy děti zůstaly samy doma,¹¹ OSPOD podal návrh na jejich umístění do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Poté řešil jejich svěření do péče babičky v Anglii, spolupracoval s Úřadem pro mezinárodněprávní ochranu dětí. Následně soud nařídil ústavní výchovu. Matka navázala spolupráci s nevládní organizací, nicméně termíny návštěv nedodržovala, s terénním pracovníkem byla v kontaktu jen sporadicky, občasně se nechávala testovat na přítomnost návykových látek v těle, výsledky nosila na OSPOD. Šetření v domácnosti OSPOD provedl za přítomnosti policie dne 16. 9. 2013. Přes den nebylo možné ji zastihnout, na pozvání na OSPOD nereagovala. Nakonec soud rozsudkem svěřil děti do péče babičky v Anglii.
- (5) Nezletilé sestry N. a J.,¹² které jsou svěřené do péče babičky paní Z. (ta se stará ještě o svého syna, nar. dne) z důvodu drogové závislosti jejich matky. Policie upozornila OSPOD na neshody a hlučné hádky v rodině, včetně podezření na zneužívání drog. Rovněž dětská lékařka OSPOD upozornila, že o dítě (J.) není řádně pečováno, není očkováno. Dne 11. 9. 2013 provedl OSPOD šetření za účasti policie za účelem objasnění drogové situace v rodině, jelikož tyto měla užívat matka dětí spolu se svým otcem (dědečkem dětí).
- (6) Rodina vedená OSPOD Most.¹³ OSPOD zaznamenal opakovaná hlášení od sousedů, že se otec a matka špatně starají o děti a zneužívají návykové látky. Již dne 23. 6. 2012 se otec podrobil za asistence policie testu (matka odmítla), který prokázal přítomnost metamfetaminů v organismu (pervitin), otec přiznal užití alkoholu. Následně proběhlo jednání na OSPOD, kde uzavřeli dohodu o testování v K-centru. Otec se dostavil na OSPOD, matka nikoli, otec přiznal užití marihuany a dále uvedl, že spolupráce s K-centrem nemá smysl, zpochybnil průběh testování z předchozího dne. S otcem

⁹ Rozhodnutí nabylo právní moci dne 21. 8. 2014.

¹⁰ Spisová dokumentace Om 6/2009 – M.V., narozena dne 4. 10. 2007, a A.V., narozena 17. 6. 2012.

¹¹ Matka byla stíhána za přečin opuštění dítěte, za který byla uznána vinnou.

¹² Om 130/2013 a Om 83/2012 N.Z., nar. dne, J.K.Z., nar. dne

¹³ Om 35/2014 a Om 122/2005 D.Č., nar. dne, P.Č., nar. dne

zdržují a zda může být dětem na základě propustky umožněna návštěva. Vše shledal v naprostém pořádku.

B.2 Účast městské policie, cíl testování

Městský úřad Litvínov uvedl,¹⁷ že úkolem strážníků městské policie bylo zajistit bezpečnost sociálních pracovníků při pohybu v sociálně vyloučené lokalitě před osobami, které by mohly ohrozit bezpečí, zdraví a možná i život pracovníků. Dále strážníci prováděli na žádost sociálních pracovníků testování přítomnosti alkoholu a jiných návykových látek v těle v případě, že s testováním rodič souhlasil. V případě, že rodič testování odmítl, bylo mu strážníkem městské policie sděleno, že na něj bude pohlíženo, jako by pod vlivem alkoholu nebo návykové látky skutečně byl.

Souhlas rodičů s testováním si vyžádal Městský úřad Litvínov dopředu, bylo-li důvodné podezření, že rodiče užívají alkohol či jiné návykové látky. V případě, že rodiče udělili souhlas ústně, zaznamenal ho úřad do spisu.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“ či „ministerstvo“)¹⁸ sdělilo, že se danou akcí zabývalo v rámci žádosti o náhradu škody rodiny M. Byť finální posouzení závisí na stanovisku právního oddělení,¹⁹ v obecné rovině neshledalo žádné pochybení. Děti M. byly ohroženy dle zákona o sociálně-právní ochraně dětí a OSPOD nikterak nepřekročil večerním šetřením své zákonné kompetence. Dále se vyjádřilo k samotné přítomnosti policie, která byla „dle vyjádření OSPOD odůvodněna výhradně zajištěním bezpečnosti pracovníků při pohybu v rizikové lokalitě. Policisté přesto částečně do komunikace OSPOD s rodinou intervenovali, a to nejen v rámci provádění testů na přítomnost návykových látek, přestože z chování rodičů nevyplývalo aktuální ohrožení pracovníků OSPOD. Postup policistů tedy mohl vést ke zvýšení stresu rodiny, zejména nezletilých dětí.“ Uvedlo, že právo OSPOD navštívit rodinu vyplývá ze zákona a „lze ji odůvodnit dlouhodobou prací s rodinou (historie násilí v rodině, výchovné problémy nezletilé Nadi, špatná finanční situace rodiny, časté stěhování atd.), nicméně z doložených podkladů nebyl nalezen žádný důvod (tj. akutní závažné ohrožení dětí), který by odůvodňoval provedení zásahu ve večerních hodinách za účasti policie.“ Dále ministerstvo shrnulo skutková zjištění ze spisové dokumentace rodiny - rodina předem vyjádřila souhlas s namátkovým testováním, následně se ovšem otec odmítl podrobit testování na přítomnost návykových látek, nicméně poté souhlasil se spoluprací s K-centrem a doložil OSPOD negativní test. OSPOD na dalším testování netrval. Ministerstvo se pozastavilo nad tím, proč nebyla spolupráce s K-centrem rodině nabídnuta dříve. Zásah OSPOD z tohoto důvodu nepovažuje za přiměřený.

Ministerstvo dále uvedlo: „Další spornou otázkou je, jaký cíl byl ze strany OSPOD provedeným testem sledován, tj. jaký by byl další postup OSPOD v případě, že by byl výsledek zajištěn. Konzumace alkoholu není sama o sobě nezákonná, není tedy zřejmé, jak by OSPOD vyhodnotil například nízkou hodnotu zjištěného alkoholu nebo návykových látek v krvi otce a vliv této hodnoty na pečovatelské kompetence

¹⁷ Ve svém vyjádření ze dne 10. 10. 2013.

¹⁸ Ve svém vyjádření ze dne 31. 3. 2014.

¹⁹ Žádosti rodiny MPSV nevyhovělo.

otce. Pokud by byl otec silně pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek, byla by tato skutečnost pravděpodobně zřejmá již z osobního kontaktu. I v takovém případě je ale nutné vyhodnotit riziko ohrožující nezletilé děti s ohledem na celkové podmínky rodiny a na možný ochranný faktor v osobě matky.“

B.3 Účast médií

O případu jsem se dozvěděla mimo jiné z médií. Oba úřady jsem informovala, že považuji za naprosto nepřijatelné, aby při obdobných akcích byla přítomna média a navíc, aby byl záznam umístěn na internet. I když jsem nemohla prokázat, kdo novináře zavolal, nebylo mi zcela jasné, zda se pracovnice OSPOD proti jeho přítomnosti ohradily, případně zda zvažovaly ukončení akce apod., proto jsem s těmito dotazy oslovila Městský úřad Litvínov i ministerstvo.

K umístění záznamu ze šetření na internet Městský úřad Litvínov uvedl,²⁰ že se k tomuto bodu nemůže vyjádřit, jelikož sociální pracovnice během šetření nezaznamenaly, že by je někdo z přítomných osob natáčel, nic takového si nevyžádaly, nevyjádřily souhlas s natáčením ani s uveřejněním záznamu na sociální síti. Následně OSPOD upřesnil:²¹ „Souhlasíme, že jejich přítomnost na šetřeních je nepřijatelná. Za orgán OSPOD nedošlo k oslovení jakéhokoli média, aby se účastnil (sic) takovéto akce. Pracovnice, které byly přítomny večernímu šetření, novináře neznaly. Domnívaly se, že se jedná o strážníka městské policie v civilu.“

K této otázce ministerstvo uvedlo:²² „Přítomnost kameramana, který celý průběh šetření natáčel, dle sdělení OSPOD nebyla zaviněna přičiněním OSPOD ani policie. Z veřejných zdrojů bylo zjištěno, že uvedená mediální agentura spolupracuje s policií. (...) Dle následného sdělení OSPOD o natáčení vůbec nevěděl. Otázkou přesto je, jakým způsobem byla ze strany OSPOD zajištěna ochrana osobních údajů nezletilých dětí, potažmo rodičů, tj. zda a jak byli policisté, případně kameraman poučeni o mlčenlivosti o informacích vyplývajících z výkonu sociálně-právní ochrany. Odpovědnost OSPOD vychází z toho, že OSPOD byl nositelem mandátu ke vstupu do rodiny, tedy policie i kameraman se do rodiny dostali v tomto případě jako doprovod OSPOD. Lze předpokládat, že by rodina za normálních okolností nesouhlasila s návštěvou samotného kameramana, proto proti jeho přítomnosti vznášela protesty i při návštěvě za účasti OSPOD a policie. Součástí záznamu jsou i záběry nezletilých dětí.“

Jelikož byla problematika účasti novináře a následné zveřejnění záznamu na internetu stále sporná, rozhodla jsem se oslovit přímo Městskou policii Litvínov, od které jsem se dozvěděla,²³ že:

„Novinář, který neoprávněně zveřejnil záběry z předmětné kontroly, se zaměřuje zejména na zprávy z oblasti práce jednotlivých složek IZS. Občas si domluvil jednorázovou reportáž např. k činnosti Policie, hasičů popř. záchranné

---

²⁰ Vyjádření ze dne 10. 10. 2013.

²¹ Vyjádření ze dne 31. 3. 2014.

²² Vyjádření ze dne 31. 3. 2014.

²³ Vyjádření ze dne 30. 12. 2014.

služby apod. Městská policie Litvínov s ním neměla a nemá nějakou užší dohodu o spolupráci. Neprovádí ani dokumentaci pro služební účely, jak bylo mnohdy mylně publikováno. Záznamy pro služební účely provádějí strážníci dle okolností sami vlastní záznamovou technikou a v rámci oprávnění ze zákona o obecní policii. Bylo tomu tak i v tomto případě.

Dne 11. 9. 2013 měl novinář souhlas na reportáž o průběhu běžné noční služby hlídek městské policie. Reportáž byla domluvena až po ukončení asistence hlídky městské policie terénním pracovním odborem sociálních věcí. Na uvedenou kontrolu rodiny tedy přizván nebyl. Jak jsem následně zjistil, záznam provedl z veřejně přístupného místa (z chodby domu). Do bytu však nevstupoval a dalšího jednání s rodinou v bytě nebyl přítomen. Zveřejnění záznamu rovněž s nikým nekonzultoval. Pokud by tak učinil, zcela jistě by jak vedení městské policie, tak i vedení odboru sociálních věcí takový souhlas nevydalo. Novinář toto porušení pravidel následně uznal, což veřejně potvrdil omluvou a stažením předmětného videa ze zpravodajského serveru. Pro úplnost ještě uvádím, že městská policie nebyla jedním z orgánů provádějících kontrolu, pouze asistovala odboru sociálních věcí pro případ použití alkoholtesteru, testeru na přítomnost drog nebo v případě odvrácení hrozby fyzického napadení.“

Z podkladů zaslaných dne 16. 12. 2014 Mgr. D. Z. jsem zjistila, že video umístěné na serveru www.e-mostECKO.cz dne 12. 9. 2013 provozovatel webu na jeho žádost odstranil. Pro účely řešení náhrady škody rodiny Matovy a následné soudní řízení je video umístěno na www.uloz.to.²⁵

B.4 Využití jiných nástrojů sociálně-právní ochrany

Z poskytnutých podkladů nebylo zřejmé, zda OSPOD v daných případech využil jiných nástrojů, které má k dispozici, zda např. uspořádal případovou konferenci, zda uložil některé z výchovných opatření apod. Je nepochybné, že některé případy jsou velmi závažné.

K případu rodiny M. OSPOD poznamenal,²⁶ že s „rodinou hovořili a nabízeli možnost setkání u případové konference s ohledem na další oznámení o vykázaní ze společné domácnosti, nabízeli jsme opakovaně terénní sociální službu – sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi od různých poskytovatelů“. V dalších pěti případech se podařilo navázat spolupráci s nestátní neziskovou organizací, ve čtyřech rodinách došlo k odvrácení odebrání dětí, ve dvou k návratu dětí do domácnosti (ze zařízení), v jednom případě ke svěřeni dítěte do péče babičky, v jednom případě byla uložena ve správním řízení povinnost využít odbornou poradenskou pomoc.

Ministerstvo označilo za problematické,²⁷ že OSPOD v případě rodiny M. dostatečně nevyužil jiné možné zdroje, jak před šetřením ověřit míru ohrožení dětí

²⁴ Přesný odkaz je uveden v žádosti rodiny M. a následné žalobě.

²⁵ Přesný odkaz je uveden v žádosti rodiny M. a následné žalobě.

²⁶ Ve svém vyjádření ze dne 3. 10. 2014.

²⁷ Ve svém vyjádření ze dne 31. 3. 2014.

(přímé dotazy na lékařku, školu), a identifikovat tak rizika v rodině, a dále že otci nedoporučil spolupráci s K-centrem dříve. Zásah OSPOD z tohoto důvodu nepovažuje za přiměřený.

B.5 Nekonkrétní IPOD

Byť jsem na základě své první výzvy Městskému úřadu Litvínov našla v zaslaných plánech souhlas rodin s namátkovým testováním na přítomnost alkoholu, považuji takový souhlas bez dalšího zdůvodnění a navázání adekvátní spolupráce, například s nevládní organizací, za diskutabilní. Jako vhodnější se jeví uzavření trojstranné dohody mezi rodinou, OSPOD a nevládní organizací o podmínkách vzájemné spolupráce (účelu, frekvenci testování, délky testování apod.).

Městský úřad Litvínov si je vědom,²⁸ že: „práce s IPODy vyžaduje pečlivost a preciznost, proto jsou pracovníci opakovaně vysíláni na školení zaměřená na tvorbu IPOD a zpracování vyhodnocení“. Jednotlivé případy navíc probírají na poradách a intervizích. Dodává, že v rámci naplňování IPOD dochází často k navázání spolupráce s nestátní neziskovou organizací, která má rodinu provázet a podporovat ve změnách.

K této otázce MPSV uvedlo,²⁹ že ke strukturovanému vyhodnocení situace v rodině M. včetně sestavení IPOD došlo až po samotném šetření v rodině. Ministerstvo považuje „strukturované vyhodnocení za velmi stručné, některé oblasti nejsou vyhodnoceny vůbec a především nejsou vymezeny potřeby dětí, rizika, která je ohrožují a možné zdroje podpory. Stejně tak individuální plány nereflektují potřeby dětí a rodiny“. MPSV proto OSPOD z metodického hlediska doporučilo dopracování těchto dokumentů a poskytlo metodickou podporu.

Na moji opakovanou výzvu ministerstvo shrnulo³⁰ základní přetrvávající nedostatky v podkladech dětí M. - jedná se například o nedostatečné definování cílů odborné pomoci navrhované rodičům (v oblastech vzájemných vztahů a domácího násilí), motivace rodičů, zvažování dalších nástrojů (například uložení povinnosti k využití odborné pomoci). Dále označilo za sporné nedefinování cíle případné případové konference (není jasné, kdo má garantovat stabilizaci bytové situace rodiny) a závěrem dodalo, že za cíl práce s ohroženým dítětem a jeho rodinou nelze považovat uspořádání případové konference; toto je jen prostředek k dosažení různých cílů.

B.6 Přijatá opatření

Městský úřad Litvínov mě v průběhu šetření informoval o následujících opatřeních k nápravě, která přijal ve spolupráci s ostatními aktéry:

- Žádnému šetření v domácnosti klientů nebude přítomen novinář.

---

²⁸ Vyjádření ze dne 3. 10. 2014.

²⁹ Vyjádření ze dne 31. 3. 2014.

³⁰ Vyjádření ze dne 29. 10. 2014 a dopis adresovaný Mgr. Veronice Knoblochové, vedoucí odboru sociálních věcí a školství Městského úřadu Litvínov, ze dne 7. 10. 2014.

- Všichni strážníci městské policie byli vybaveni osobními kamerkami. Velitel městské policie zpracovává závaznou směrnici k jejich používání v rámci oprávnění vyplývajícího ze zákona o obecní policii
- Ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování a Poradnou pro občanství, občanská a lidská práva bylo uspořádáno právní školení včetně vyjasnění role městské policie při šetření v domácnosti a nácvik konkrétních situací.
- Externí supervize jednotlivých případů včetně metodiky večerního šetření.³¹ Interní porada s rozбором večerního šetření.
- Metodická podpora MPSV při zpracování individuálních plánů ochrany dítěte, včetně aktualizace části zabývající se vyhodnocením situace v rodinách.
- Vedení případových konferencí.
- Využívání výchovných opatření ve správním řízení.
- Realizace metodických dnů ve spolupráci s krajským úřadem. Průběžné vzdělávání pracovníků OSPOD.

C - Hodnocení věci ochránkyní

Podle ustanovení § 1 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv³² působím k ochraně osob před jednáním úřadů a dalších institucí uvedených v tomto zákoně, pokud je v rozporu s právem, neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy, jakož i před jejich nečinností, a tím přispívám k ochraně základních práv a svobod.

Jsem tedy oprávněna prošetřit postup orgánu sociálně-právní ochrany dětí v konkrétním případě, a to i bez podnětu osoby, které se postup úřadu týká,³³ a zhodnotit soulad nejen se zákonem, ale i principy dobré správy.

C.1 Právní základ

Je nepochybné, že děti z navštívených rodin je možné podřadit pod ustanovení § 6 zákona o sociálně-právní ochraně dětí, tedy je možné je považovat za **děti ohrožené**, jelikož se může dle dostupných informací jednat o děti rodičů, kteří neplní řádně povinnosti plynoucí z rodičovské odpovědnosti, či děti, které jsou ohroženy závislostí nebo které jsou ohrožovány násilím mezi rodiči či jinými osobami. U všech těchto skupin je ovšem nezbytné, aby tyto ohrožující skutečnosti trvaly po takovou dobu nebo byly takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou anebo mohou být příčinou nepříznivého vývoje dětí.

Musím dát do jisté míry za pravdu jak ministerstvu, tak právnímu zástupci rodiny M.,³⁴ že **OSPOD je povinen jasně identifikovat a vymezit možná ohrožení**

³¹ Dne 3. 10. 2014 jsem obdržela prezentaci tohoto výsledku ve formě powerpointové prezentace.

³² Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

³³ Blíže viz § 9 písm. d) zákona o veřejném ochránci práv: „ochránce jedná z vlastní iniciativy“.

³⁴ Byť děti M. vnímám na základě dostupných informací a závažných skutečností o domácím násilí jako ohrožené ve smyslu zákona.

děti a rizika v jejich výchově či vývoji. Nemám v úmyslu zlehčovat vážnost případů navštívených rodin, mám však za to, že se OSPOD nezabýval analýzou, zda opravdu na všechny děti působí rizikové skutečnosti dlouhodobě či dosahují takové intenzity, aby ovlivnily jejich vývoj. Jsem si vědoma, že vedení spisové dokumentace je časově náročné a že je možné, že sociální pracovníce si učinily kvalifikovanou úvahu o míře ohrožení navštívených rodin na základě dlouhodobé práce s nimi, nicméně veškeré tyto úvahy by měly být i **objektivně zjiřitelné** ze spisové dokumentace, což v šetřeném případě postrádám.

Zákon o sociálně-právní ochraně dětí dává OSPOD nástroje, jak s ohroženými dětmi a jejich rodinami pracovat. Pro zjištění skutečného stavu věci a řádné znalosti poměrů v rodině **umožňuje sociálním pracovníkům navštívit rodiny přímo v domácnosti.** Ustanovení § 52 zákona o sociálně-právní ochraně dětí uvádí, že jsou oprávněni „*v souvislosti s plněním úkolů podle tohoto zákona navštěvovat dítě a rodinu, ve které žije, v obydlí a zjišťovat v místě bydliště dítěte, ve škole a ve školském zařízení, v zařízení poskytovatele zdravotních služeb, v zaměstnání nebo v jiném prostředí, kde se dítě zdržuje, jak rodiče nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte o dítě pečují, v jakých sociálních podmínkách dítě žije a jaké má dítě chování.*“

Zákon tedy počítá s tím, že **navštěva v rodině dítěte není** (poněkud zjednodušeně řečeno) **samoučelná, ale má za cíl sledovat, jak rodiče o dítě pečují a v jakých podmínkách žije** (případně, jak se dítě v domácím prostředí chová). I když je dostupný videozáznam ze šetření nesrozumitelný, z analýzy veškerých podkladů jsem nabyla dojmu, že sociální pracovníce se při návštěvě v rodinách soustředily výhradně na provedení dechové (či obdobné) zkoušky na přítomnost alkoholu či jiných návykových látek. I když rozumím tomu, že v šetřených případech vyvstala opakovaně pochybnost ohledně závislosti rodičů, zákon o sociálně-právní ochraně dětí **dává OSPOD kompetenci sledovat, jak rodiče pečují o děti, nikoli kontrolovat rodičům míru alkoholu v krvi. Objektivní zjištění míry intoxikace rodičů nemůže být v žádném případě cílem sociální práce či návštěvy v rodině.**

Shodně s názorem ministerstva se zabývám rovněž úvahou, jak by informace o například nízké míře intoxikace jen jednoho z rodičů spolu s absencí viditelně nevhodné péče o děti vlastně OSPOD vyhodnotil. Nechci nikterak snižovat dobré úmysly sociálních pracovníc, mám však za to, že **OSPOD není bez dalšího oprávněn požadovat (a to ani s předchozím souhlasem rodičů), aby se rodiče aktuálně nevykazující rizikové chování či nevhodnou péči dětí, podrobili dechové zkoušce.**

S tímto závěrem koresponduje i ustanovení § 16 zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „tabákový zákon“), podle kterého platí, že „*osoba, která vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo dalších osob nebo poškodit majetek, nesmí požívat alkoholické nápoje nebo užívat jiné návykové látky při výkonu této činnosti nebo před jejím vykonáváním*“. **Není tedy možné v žádném**

případě dovést plošný zákaz konzumace alkoholu či jiných návykových látek, ale tabákový zákon zakazuje (poněkud zjednodušeně řečeno) ohrozit jejich konzumací či užitím zdraví a život sebe či svého okolí.³⁵ Na tuto povinnost navazuje i oprávnění vymezených subjektů (včetně strážníků obecní policie) požadovat podrobení se orientačnímu vyšetření zjišťujícímu obsah alkoholu či obsah návykové látky „u osoby, u níž se lze důvodně domnívat, že vykonává činnost podle odstavce 1 pod vlivem alkoholu, a dále osoby, u které je důvodné podezření, že přivodila jinému újmu na zdraví v souvislosti s požitím alkoholického nápoje“ či užitím návykové látky. Aplikací daného pravidla na šetřený případ mám tedy za to, že **povinnost podrobit se orientační dechové zkoušce má rodič, u kterého je důvodná obava, že při konzumaci alkoholu či užití návykové látky se stará o dítě a svým stavem je způsobilý přivodit mu újmu. Toto nebude splněno u každého rodiče, který požil například malé množství alkoholu. Svou významnou roli hraje kromě množství požitého alkoholu, užití návykové látky, právě objektivní chování, přítomnost jiné dospělé osoby v domácnosti, věk dítěte, jeho potřeby apod. Komentář k předmětnému ustanovení zákona³⁶ i rozhodovací praxe soudů uvádí, že „opodstatněnost výzvy ke splnění povinnosti podrobit se vyšetření může vyplývat z chování a vystupování osoby (posouzení nálady, koordinace pohybů, orientace, postoj, chůze, řeč, paměť atd.) a např. ze skutečnosti, že z kontrolované osoby je cítit alkohol (srov. rozhodnutí NSS sp. zn. 6 As 27/2010)“.**

Navíc, OSPOD nepřistupoval k navštíveným rodinám individuálně. Po všech požadoval - bez dalšího - podrobení se testování na přítomnost alkoholu či jiné návykové látky, aniž jasně popsal důvody takového požadavku v každém jednotlivém případě. Ze spisové dokumentace přitom nevyplývá, jak se ten který z rodičů v danou chvíli choval a proč OSPOD požadoval podrobení se dechové zkoušce prostřednictvím strážníků městské policie.

K tomuto bodu bych ráda doplnila, že jsem si vědoma nápravných opatření, která byla v průběhu šetření přijata, a to jak přímo Městským úřadem Litvínov, tak i ostatními aktéry (zejména městskou policií). Jsem přesvědčena, že Městský úřad Litvínov si je vědom skutečnosti, že do budoucna je nezbytné se obdobných návštěv spíše vyvarovat a velmi důsledně vyhodnocovat, zda, v jakých případech a za jakých podmínek je možné přistoupit k požadavku na podrobení se dechové zkoušce rodičů. Tyto skutečnosti spolu s praktickými otázkami, které mohou při obdobných návštěvách vyvstat, jsou součástí materiálu,³⁷ který jsem od Městského úřadu Litvínov obdržela. **Na dalších obecných nápravných opatřeních do budoucna proto prozatím netrvám, jen bych ráda apelovala na důslednost v uplatňování stanovených pravidel, aniž by na druhé straně bylo podceňováno riziko spojené se závažnou závislostí rodičů.**

³⁵ Posouzení, zda osoba vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo dalších osob nebo poškodit majetek, je na subjektu, který je tuto osobu podle § 16 odst. 4 tabákového zákona oprávněn vyzvat ke splnění povinnosti podrobit se orientačnímu vyšetření a odbornému lékařskému vyšetření.

³⁶ Vetešník, P., Jemelka, L.: Ochrana před škodlivými vlivy tabáku, alkoholu a návykových látek. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, 348 s.

³⁷ Jedná se zejména o powerpointovou prezentaci doručenou dne 3. 10. 2014.

Byť je mým úkolem zhodnotit zákonnost postupu úřadu či soulad jeho jednání s principy dobré správy, vzhledem ke skutečnosti, že toto šetření přesahuje individuální případ jedné rodiny, dovoluji si využít svých poznatků z dalších kauz a ve vztahu k šetřeným rodinám i dalším obdobným případům v závěru části C této zprávy navrhnout možný postup OSPOD u rodičů vykazujících nevhodnou péči o děti vlivem závislosti na alkoholu či jiných návykových látkách.

C.2 Účast městské policie

Ve výjimečných případech může být účast (asistence) městské policie při šetření OSPOD důvodná. Nesmí však spočívat v prosté „automatické“ přítomnosti při samotném provádění šetření OSPOD. Vstup do domácností navštívených rodin nesmí být v žádném případě samozřejmý či preventivní, ale **musí mít relevantní důvod** (např. agresivita rodiče, jeho jinak závadné chování, ohrožení bezpečnosti dítěte, sociálních pracovníků či dalších osob apod.).

Připouštím, že z pohybu po dané lokalitě ve večerních hodinách mohly mít sociální pracovníce důvodné obavy, to však samo o sobě **neodůvodňovalo vstup strážníků městské policie do domácností navštívených rodin**, přičemž je irelevantní, zda k rozhovoru s rodiči došlo na chodbě před bytem či v bytě samotném na základě pozvání rodičů. V žádném z analyzovaných spisů dětí ani vyjádření úřadu není zmínka o tom, že by pracovníce **zvažovaly možnost mít strážníky městské policie jen „na dosah“ či v pohotovosti například před domem**, přičemž **tito by zasáhli výhradně v situaci, kdy by to bylo nezbytné**.

Jsem si vědoma, že se Městský úřad Litvínov zabýval i touto otázkou, a dle dostupných materiálů do budoucna přijal vhodné opatření k nápravě v tomto ohledu. V budoucnu tedy k případným šetřením počítá s asistencí policie i „na dálku“. Proto **ani v tomto bodu prozatím netrvám na žádném dalším opatření k nápravě**.

C.3 Účast médií

S Městským úřadem Litvínov jsem se shodla, že **účast médií při obdobném šetření sociálních pracovníků v rodině je nepřijatelná, stejně tak jako následné umístění záznamu na internet**. Je nicméně s podivem, kolik skutkově odlišných informací jsem se k účasti novináře při šetřené návštěvě dozvěděla.

Jsem si vědoma, že ustanovení § 52 odst. 2 zákona o sociálně-právní ochraně dětí dává orgánu sociálně-právní ochrany oprávnění **„pořídit obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy dítěte a prostředí, v němž se dítě zdržuje, je-li to třeba pro účely ochrany práv dítěte“**. Právo orgánu sociálně-právní ochrany dětí pořídit obrazové záznamy dítěte a prostředí, v němž se dítě zdržuje, nezahrnuje však bez dalšího možnost, aby byl rodič natáčen při návštěvě sociálních pracovníků spolu se strážníky městské policie při testování na přítomnost alkoholu či jiné návykové látky. **Pořízení záznamu pro účely sociálně-právní ochrany dětí by tak v daném případě připadalo v úvahu výhradně tehdy, bylo-li by účelné zdokumentovat závadnou péči rodiče o dítě, zahrnující i případy závislosti, příp. nevyhovující prostředí, kde dítě žije**.

V každém obdobném budoucím případě je tedy nezbytné důsledně zkoumat, zda jsou splněny podmínky pro pořízení záznamu. Ke shodnému závěru je třeba

dojít i za předpokladu, že záznam nečiní přímo sociální pracovníci, ale osoby třetí. I v takovém případě neobstojí argument, že k pořízení záznamu nedochází v režimu zákona o sociálně-právní ochraně dětí, jelikož přítomný zástupce OSPOD na místě samém je garantem zákonného postupu. Dle mého názoru tedy byly přítomné pracovnice OSPOD povinny zajímat se, kdo osoba s kamerou skutečně je, ohradit se proti její přítomnosti či dokonce zvážit ukončení návštěvy apod.

Proto doufám, že do budoucna budou sociální pracovníci k účasti médií maximálně obezřetní.

C.4 Využití jiných nástrojů sociálně-právní ochrany

Z podkladů, které jsem obdržela na základě první výzvy dne 24. 9. 2013, nebylo zcela zřejmé, zda OSPOD využil v daných případech jiných nástrojů, které má k dispozici, zda např. uspořádal případovou konferenci, zda uložil některé z výchovných opatření apod.

Z předložených spisů jsem zjistila, že **OSPOD v navštívených rodinách jiné nástroje předvídané zákonem o sociálně-právní ochraně dětí využil**. Přesto se domnívám, že mohl postupovat diferenciovaněji. Jsem si vědoma, že aplikace zákona o sociálně-právní ochraně dětí i sociální práce jako taková je do značné míry subjektivní a některé nástroje k dosažení téhož cíle je možné zaměnit. **Návštěvu v rodině za asistence policie s alkoholtesterem ale vnímám jako jeden z největších zásahů do soukromého a rodinného života.**

S ohledem na výše uvedené jsem přesvědčena, že OSPOD byl povinen (navíc za situace, kdy neměl ve spisové dokumentaci doloženu vysokou míru ohrožení dětí, kterou by bylo nezbytné **akutně řešit**) nejprve důsledně využít zejména nástroje vedoucí k motivaci rodičů (či následně stanovení povinnosti rodičům) ke spolupráci s nevládními organizacemi pracujícími se závislými osobami a rodiče ve vytrvání v takové spolupráci podporovat vhodnou formou, například společným stanovením určitých dílčích cílů, podpoře na případové konferenci apod. K možnému postupu v tomto směru níže.

Právně bych ráda připomněla, že **dle principu přiměřenosti³⁸ je úřad oprávněn požadovat pouze takovou míru součinnosti, která je k dosažení účelu řízení či obdobného postupu nezbytná**. Dovoluji si tedy dovodit, že návštěva sociálních pracovníků v rodině (za asistence strážníků městské policie) a tomu odpovídající povinnost rodičů umožnit jejich návštěvu je dle § 53 odst. 2 písm. c) zákona o sociálně-právní ochraně dětí³⁹ **možná jen v situaci, kdy je to nezbytné pro ochranu života nebo zdraví dítěte nebo pro ochranu jeho práv a kdy jiné, méně invazivní prostředky, nevedly k nápravě**. OSPOD je tedy povinen využít jiných (myšleno ve smyslu předmětného šetření méně invazivních) nástrojů, které má

³⁸ Jedná se o jeden z principů dobré správy definovaný například v desateru Principů dobré správy, dostupné online <http://www.ochrance.cz/stiznosti-na-urady/pripady-a-stanoviska-ochrance/principy-dobre-spravy/>.

³⁹ § 53 odst. 2 písm. c) zákona o sociálně-právní ochraně dětí: rodiče jsou povinni „umožnit za podmínek uvedených v § 52 odst. 3 návštěvu zaměstnance orgánu sociálně-právní ochrany a zaměstnance obce s rozšířenou působností zařazeného do obecního úřadu v obydlí, popřípadě v jiném prostředí, kde dítě žije, je-li to nezbytné pro ochranu života nebo zdraví dítěte nebo pro ochranu jeho práv“.

dle zákona o sociálně-právní ochraně dětí k dispozici, a teprve pokud by tyto nevedly k nápravě, je oprávněn přistoupit k návštěvě rodiny.

V šetřených případech jsem ovšem narazila i na případy, kdy rodiče přislíbili spolupráci s nevládní organizací za účelem testování na přítomnost návykových látek, OSPOD přesto přistoupil k večernímu šetření, aniž by dle dostupných informací ze spisu transparentně vyhodnotil úroveň spolupráce rodiče s nevládní organizací či identifikoval důvody nezdaru vzájemné spolupráce. Za situace, kdy má OSPOD od testování prostřednictvím nevládní organizace nějaká očekávání, se jeví jako vhodné tuto svou zakázku jasně formulovat a na účelu spolupráce (včetně případných konkrétních nástrojů) se dohodnout (jak s rodiči, tak s nevládní organizací), a vzájemné ujednání stvrdit i písemně (blíže opět viz níže).

C.5 Nekonkrétní IPOD

V návaznosti na výše uvedené bych ráda dodala, že v žádném zaslaném IPOD či v jiném dokumentu ze spisové dokumentace jsem nenašla bližší pravidla spolupráce s nevládní organizací ani zpřesnění podmínek souhlasu rodin s namátkovým testováním na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek. Navíc v IPOD nejsou definovány rizikové faktory působící na děti ani jasné cíle práce s dětmi a jejich rodinami. V tomto ohledu již ale **vyvinulo ministerstvo a krajský úřad spolupráci s Městským úřadem Litvínov**, který si je navíc dobře vědom nedostatků v tomto směru, proto nepovažuji za účelné daný bod dále rozebírat a shrnuji, že tento nedostatek byl v průběhu šetření napraven, proto na **dalším konkrétním opatření prozatím netrvám**.

C.6 Práce se závislými rodiči

Závěrem svého právního hodnocení bych ráda **představila možný postup orgánu sociálně-právní ochrany dětí při práci s rodiči závislými** na alkoholu či jiných návykových látkách inspirovaný jinými šetřenými případy.

Je-li důvodné podezření, že rodič neplní své povinnosti plynoucí z rodičovské odpovědnosti, ohrožuje své děti závislostí nebo násilím, je na prvním místě vždy **poradenská činnost a motivace rodiče ke spolupráci s odborníky**. V tomto ohledu musí mít OSPOD zmapované možnosti ve svém okolí a zjištěné podmínky spolupráce s nevládními organizacemi. Nepřistoupí-li rodič dobrovolně k takové spolupráci, je namísto **uložení povinnosti ve správním řízení**.⁴⁰

Považuji za žádoucí, aby na **jedné z prvních schůzek rodiče a nevládní organizace (či jiného odborníka) byl přítomen zástupce OSPOD osobně**, a tito tři aktéři si vyjednali pravidla spolupráce a stvrdili je v **trojstranné dohodě** korespondující s IPOD či se závěry případové konference. Takový krok se jeví jako velmi zásadní. Vyjednávání je sice časově náročné, ale vyplatí se. Ve zmiňované dohodě je třeba uvést, jakého cíle ve vztahu k dětem má být dosaženo a jak dotčení aktéři poznají, že se tak stalo. Dále je vhodné nepodcenit ani praktické otázky a dojednat zejména, jak často bude k testování docházet, kdo dá pokyn, který den

---

⁴⁰ Podle § 12 odst. 1, příp. § 13 odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí.

má k testování dojít, kdo předá komu výsledky, jak často a jakou formou bude docházet k vyhodnocení (a to jak objektivních hodnot, ale i jiných pokroků, motivace, brzd apod.), jak dlouho bude testování trvat a v neposlední řadě, kdo bude testy platit. Otázka **úhrady testů** zazněla například ze strany pana Maty či pana Čevony, aniž se OSPOD dle záznamů ve spisové dokumentaci blíže zabýval možným řešením. Jsem přesvědčena, že v odůvodněných případech je možné na testy poskytnout mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nezbytného jednorázového výdaje. Ze zkušenosti s jednou z poboček Úřadu práce ČR vím, že tato mimořádná dávka bývá na daný účel již poskytována.⁴¹ Rovněž je zásadní pracovat s motivací rodičů, podporovat je v daném úsilí a zvážit jak záložní plán, tak i možný „nejčernější“ scénář a všechny varianty korektně probrat s rodiči. Je nepochybné, že navrhovaný postup vyžaduje značné úsilí ze strany sociálních pracovníků a velkou míru vyjednávacích schopností, proto není vyloučeno, že bude v některých vyhocených případech vhodná komunikace např. přes prostředníka či facilitátora.

Jelikož jsem si vědoma vysoké míry obavy sociálních pracovníků z možného ohrožení dětí závislostmi rodičů a na druhé straně velmi citlivě vnímám nedotknutelnost rodinného života, **dovoluji si požádat Krajský úřad Ústeckého kraje o zvážení zpracování metodiky či jiného podpůrného materiálu pro OSPOD.**

D - Závěry

Na základě výše popsaných zjištění a úvah jsem ve smyslu ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv dospěla k přesvědčení, že se Městský úřad Litvínov dopustil v daném případě pochybení spočívajícího zejména v tom, že

- důsledně nevyužil jiných, méně invazivních, nástrojů předvídaných zákonem o sociálně-právní ochraně dětí, nedostatečně vyhodnotil míru ohrožení dětí a řádně nezpracoval individuální plány ochrany dítěte,
- k šetření v domácnostech rodin přistoupil ve večerních hodinách bez konkrétního, naléhavého (akutního) důvodu, tj. preventivně, aniž se dozvěděl o konkrétním závadném chování rodičů v souvislosti s péčí o děti,
- trval na tom, aby se rodiče podrobili testování na přítomnost alkoholu či jiných návykových látek, aniž měl důvodnou obavu, že jsou svým stavem způsobilí přivodit újmu dětem, o které v danou dobu pečují,
- toleroval přítomnost strážníků městské policie při provádění šetření a jejich vstup do domácností rodin, aniž pro to byl relevantní důvod,
- toleroval přítomnost novináře s kamerou.

Městský úřad Litvínov přijal již v průběhu šetření významná opatření k nápravě, která by umožňovala tímto šetření ukončit.⁴² Než však k tomuto kroku formálně přistoupím, ráda bych - s ohledem na rozsah svého šetření a zájem širší

⁴¹ Úhradu se podařilo dojednat nevládní organizaci, a to vždy za určité časové období (například měsíc nebo čtvrtletí). Rodič tedy reálně za testy nic přímo neplatí.

⁴² § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

veřejnosti - dala Městskému úřadu Litvínov, resp. starostovi města Litvínov, **možnost se k mým závěrům vyjádřit**, bude-li to považovat za důležité. Uvítala bych zejména sdělení, zda šetřený OSPOD považuje mnou navržený možný postup při práci s rodiči závislími na alkoholu či jiných návykových látkách za realizovatelný v praxi, a pokud ano, jakým způsobem.

Zprávu o šetření zasílám pro informaci rovněž **ministryni práce a sociálních věcí**, jelikož jsem s ministerstvem průběžně případ řešila, a **krajskému úřadu**, který si již v této fázi dovoluji požádat o názor a vyjádření⁴³ **k možnosti zpracování metodiky, příp. jiného podpůrného materiálu pro OSPOD k problematice práce s rodiči závislími na alkoholu či jiných návykových látkách a rovněž k možnosti (a potřebě) průběžného vzdělávání sociálních pracovníků v tomto směru např. formou odborných seminářů.**

Mgr. Anna Š a b a t o v á, Ph.D., v. r.
veřejná ochránkyně práv
(zpráva je opatřena elektronickým podpisem)

---

⁴³ Zákon o veřejném ochránci práv vnímá vyzoomění nadřizeného orgánu jako možnou sankci až v rámci vydání závěrečného stanoviska. S ohledem na obecnou povahu šetření a četná opatření k nápravě, která již byla ze strany šetřeného úřadu přijata, jsem se rozhodla v rámci efektivity šetření oslovit krajský úřad již nyní. Tento postup však v žádném případě nevnímám jako sankci ve vztahu k Městskému úřadu Litvínov, ale spíše jako možnost konstruktivní spolupráce nad obtížným tématem a snahu o vyvolání diskuze o práci s rodiči závislími na alkoholu a jiných návykových látkách.